

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

30 בנובמבר 2008

נמשכת שחיקת הסדר ה"הרגעה": בעקבות הריגת פעיל חולית טרור במסגרת פעילות סיכול של צה"ל, הגיבו ארגוני הטרור ובמיוחד חמאס בירי פצצות מרגמה. אחת הפצצות נפלה בבסיס צה"ל סמוך לנחל עוז. שמונה חיילים נפצעו, אחד מהם באורח קשה.

כללי

1. בשעות הצהריים של יום שישי 28 בנובמבר, זיהה כוח צה"ל במהלך פעילות יזומה דמויות חשודות של פעילי טרור, שהניחו ככל הנראה מטען סמוך לגדר הביטחון באזור עבסאן, סמוך לח'אן יונס. בין כוח צה"ל לפעילי הטרור התפתחו חילופי אש. כתוצאה מירי צה"ל נהרג פעיל טרור מוועדות ההתנגדות העממית וארבעה פעילים נפצעו.

2. בתגובה מהירה לפגיעה בחוליית הטרור פתחו ארגוני הטרור (28 בנובמבר, 1500) בירי מאסיבי של פצצות מרגמה לעבר אזור נחל עוז. סה"כ נורו 17 פצצות מרגמה. כמו כן נורתה רקטה אחת, שנפלה בשטח פתוח. על מרבית אירועי הירי נטלה אחריות חמאס (אתר עז אלדין אלקסאם, 29 בנובמבר). על ירי הרקטה נטל אחריות הג'יהאד אסלאמי בפלסטין (אתר פלוגות ירושלים, 29 בנובמבר). ארגונים נוספים כמו וועדות ההתנגדות העממית נטלו אף הם אחריות על ביצוע הירי (צות אלחק, 28 בנובמבר).

3. אחת מפצצות המרגמה נחתה בבסיס צה"ל הממוקם באזור נחל עוז, שמונה חיילים נפצעו, אחד מהם באורח קשה. הפצצה שנחתה היא פצצת מרגמה תקנית 120 מ"מ ככל הנראה מתוצרת איראן שהוברחה לרצועה. פצצות אלו נורו לעבר ישראל ע"י חמאס במחצית הראשונה של 2008 בכמה אירועים¹.

¹ יצוין כי אין זו הפעם הראשונה בה נורת פצצות 120 מ"מ תקניות לעבר ישראל. ב-24 בפברואר 2008 ירו ארגוני הטרור פצצת מרגמה (פצמ"ר) 120 מ"מ תקנית מרצועת עזה, אשר פגעה סמוך לקיבוץ סעד. מניתוח השרידים עולה כי מדובר בפצצת מרגמה ככל הנראה מתוצרת איראן (העתקה של פצצת מרגמה של תע"ש משנות השבעים). הפצצה מצוידת במנוע עזר רקטי המגדיל את הטווח שלה משישה לעשרה ק"מ. ב-5 ביוני 2008, פגעה פצצת

פצצת מרגמה 120 מ"מ עם מנוע
עזר רקטי מתוצרת איראן.

תגובות חמאס ושאר ארגוני הטרור

4. דוברי ארגוני הטרור הפלסטינים, ובראשם חמאס שבו והצהירו, כי ירי פצצות המרגמה היה תגובה לגיטימית במסגרתה משוואה של "התגובה על הפרה". כל הדוברים האשימו בתקרית את ישראל בטענה כי ירי פצצות המרגמה בוצע בתגובה להפרת ה"הרגעה" על ידה. 5. להלן מספר תגובות:

א. **אבו עבדה**, דובר גדודי עז אלדין אלקסאם, אמר כי ישראל היא זו שהפרה את ה"הרגעה". לדבריו, ההרגעה מתחילתה הייתה מותנית וגדודי עז אלדין אלקסאם אמרו מלכתחילה כי על כל הפרה של ישראל יש להם הזכות המלאה להגיב. לדבריו, ההפגזה בעקבות הריגת הפעיל נועדה לומר לישראל באמצעות תקיפה של מוצבי צה"ל ש"הפשע נגד הפלסטינים שקרה לאחרונה במזרח ח'אן יונס לא יעבור ללא עונש" (ערוץ אלאקצא, 29 בנובמבר).

ב. **פואי ברהום**, מבכירי חמאס, אמר כי תגובת חמאס היא מסר ברור לישראל לגבי "זכותם" של הארגונים להגיב כל עוד ישנן הפרות מצד ישראל (אתר אלקסאם, 29 בנובמבר).

ג. **משיר אלמצרי** בכיר חמאס אמר כי ה"הרגעה" עודנה נמשכת וישראל היא זו שמפרה אותה הפעולה בוצעה בתגובה ל"פלישה חלקית" של ישראל לשטח הרצועה והייתה "פעולת הגנה" במסגרת "משוואת ההתנגדות" (רדיו BBC, 29 בנובמבר).

ד. **אסמאעיל רצ'ואן** דובר חמאס ברצועה אמר כי ישראל לא עמדה בהתחייבויותיה ל"הרגעה" כמו פתיחת המעברים והסרת המצור מעל רצועת עזה וכי הירי לעבר מוצב צה"ל הייתה "תגובה טבעית על פשעי הכיבוש" (ערוץ אלעאלם, 29 בנובמבר).

6. במקביל להתבטאויות אלה המדגישות כי הירי היה בבחינת תגובה נקודתית על האירוע נדרשו ראשי הארגוני הטרור לשאלת המשך הסדר ה"הרגעה" שתוקפו לטענת החמבלים, אמור לפוג ב-19 דצמבר. **אבו עבדה** הצהיר בהקשר לכך כי הארגונים הפלסטינים יפגשו בקרוב על מנת לגבש עמדה מאוחדת בנוגע לחידוש ה"הרגעה". הוא פסל את האפשרות שלמתווך

מרגמה 120 מ"מ במפעל נירלט שבקיבוץ ניר עוז. כתוצאה מכך ממנה נהרג **אמנון רזנברג** בן ה-51, תושב קיבוץ נירים, ונפצעו 4 נוספים, מהם 2 באורח בינוני. **חמאס** נטלה אחריות לירי לעבר ניר עוז.

המצרי תהיה השפעה כלשהי על החלטות הארגונים כיוון שלטענתו, הוא לא הקפיד מספיק שישראל תמלא את תנאי ה"הרגעה" (פאל-טודי, 29 בנובמבר). בכירים בג'האד אסלאמי בפלסטין הטילו ספק באפשרות להאריך את ה"הרגעה" עם ישראל שכן לטענתם, ישראל אינה מקיימת את חלקה בהסכם. בנוגע (אלחיאת, 29 בנובמבר).

סיכום: המשך שחיקת ה"הרגעה"

7. הירי על בסיס צה"ל באזור נחל עוז הינו אירוע נוסף במסגרת רצף האירועים מאז ה-4 בנובמבר (סיכול פיגוע חטיפה באמצעות מנהרה). בתקופה זו נוצרה בשטח דינאמיקה שעיקרה: פעילי ארגוני הטרור מנסים לבצע פיגועים (הנחת מטענים, ירי רקטות ופצצות מרגמה), צה"ל פועל למניעת וסיכול הפיגועים (תקיפות חיל האוויר; ירי לעבר חוליות בקרבת הגדר), ארגוני הטרור מגיבים על פעילות צה"ל וממשיכים ב"טפטוף" יום-יומי של ירי רקטות ומרגמות, ישראל מגיבה על הירי בסגירת המעברים.

8. משמעות דינאמיקה זו הינה שמזה כחודש אנו עדים **לשחיקה משמעותית** בהסדר ה"ההרגעה". אולם, במישור הפומבי, בשלב זה נמנעים חמאס ושאר ארגוני הטרור מלהצהיר על סיום ה"הרגעה" ופעילותם מוצגת כמענה לפעילות צה"ל (גם כשזו, כאמור, נועדה לסכל פיגועים נגד ישראל). המענה של חמאס למצוקות האזרחים בשל סגירת המעברים הינו קמפיין תקשורתי (מוגזם ומסולף) אודות הסבל שגורם ה"מצור" על הרצועה וזאת על מנת להפעיל לחצים על ישראל לפתוח את המעברים גם בנסיבות של המשך ירי הרקטות ופצצות המרגמה.